

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

Правові горизонти



Legal horizons

ВИПУСК 25 (38)

Суми – 2020

**SECTION 8
INTERNATIONAL LAW**

**СЕКЦІЯ 8
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО**

DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2020.i25.p121>

**ДІЯЛЬНІСТЬ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ, США ТА ІТАЛІЇ:
ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА¹**



Гаруст Юрій Віталійович,
доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри адміністративного, господарського права
та фінансово-економічної безпеки,
Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет



Мельник Вадим Іванович,
докторант кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної безпеки,
Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет



Миргород-Карпова Валерія Валеріївна,
кандидат юридичних наук,
викладач кафедри адміністративного, господарського
права та фінансово-економічної безпеки,
Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет



Павленко Богдана Олегівна,
аспірант, асистент кафедри адміністративного, господарського права
та фінансово-економічної безпеки,
Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет

¹ Робота виконана в рамках проекту № 55.16-01.18/20.3П (0118U003582)



Кіяшко Юрій Михайлович,
*аспірант кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної безпеки,
Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет*



Малетов Дмитро Володимирович,
*аспірант кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної безпеки,
Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет*

З 1991 р. Україна стала безпосереднім реципієнтом щодо отримання міжнародної фінансової допомоги (МТД) у вигляді грантів, пільгових кредитів, інвестицій, міжнародної технічної допомоги тощо. За останніми даними Кабінету Міністрів України, обсяги міжнародної допомоги Україні за роки незалежності становлять 44 мільярди доларів і понад 15,6 мільярда євро. Проте узагальнених даних про те, за якими саме каналами, у які періоди та скільки міжнародної допомоги було перераховано Україні, в жодному українському відомстві не надають. А конкретні результати використання такої допомоги в Україні є відсутніми.

В даній статті проведено аналіз щодо результатів ефективності використання міжнародної технічної допомоги в Україні. Мета аналізу: оцінка адміністрування, залучення, обліку, прозорості, ефективності використання, організаційного забезпечення процесу використання, здійснення державного контролю та подальших наслідків для України від отриманої міжнародної технічної допомоги за період 1991 – 2020 роки.

Предмет аналізу: договори про надання міжнародної технічної допомоги; звіти про виконання договорів учасниками реалізації договору про МТД в Україні (донор, бенефіціар, реципієнт, виконавець) протягом 1991-2020 років; інформація з будь-яких джерел щодо реалізації проектів МТД; дані з єдиного реєстру проектів, що реалізуються в Україні з використанням ресурсів міжнародних фінансових організацій та міжнародної технічної допомоги; наявні результати моніторингу (поточного й заключного) виконання договорів міжнародної технічної допомоги за проектами які реалізовувались на території України.

Об'єкти аналізу: Міністерства та інші державні установи та відомства України, які є бенефіціарами, реципієнтами чи виконавцями договору щодо залучення міжнародної технічної допомоги на території нашої країни в період 1991-2020 роки.

Критерії, які використовувалися під час аналізу: досягнення органами державної влади за результатами отриманої МТД результатів соціального, економічного, технічного характеру тощо, відповідно до запланованих цілей визначених в заявці на отримання міжнародної технічної допомоги; наявність звітування за поетапне або в цілому виконання договору про міжнародну технічну допомогу учасниками проекту: донором, бенефіціаром, реципієнтом, виконавцем; механізми моніторингу виконання договорів міжнародної технічної допомоги за проектами які реалізовувались на території України органами державної влади; методи державного, громадського чи іншого контролю за виконанням проектів міжнародної технічної допомоги на території нашої країни з боку правоохоронних, контролюючих, інших державних органів та громадськості; виявлені зловживання під час реалізації проектів МТД в Україні; подальший суспільний ефект від реалізації проекту міжнародної технічної допомоги в Україні;

Методи збирання даних: аналіз наявних в реєстрі реалізованих договорів про надання міжнародної технічної допомоги в Україні протягом 1991-2020 років; аналіз звітів про виконання договорів учасниками реалізації договору про МТД в Україні (донор, бенефіціар, реципієнт, виконавець) протягом 1991-2020 років; аналіз показників наявної у відкритому доступі фінансової, бюджетної і статистичної звітності органів державної влади та місцевого самоврядування, як учасників реалізації договору про МТД в Україні (бенефіціар, реципієнт, виконавець) протягом 1991-2020 років; аналіз даних з ресурсів міжнародних фінансових організацій донорів проектів міжнародної технічної допомоги; аналіз наявних результатів моніторингу (поточного й заключного) виконання договорів міжнародної технічної допомоги за проектами які реалізовувались на території України; аналіз інформації з будь-яких наявних інформаційних джерел щодо реалізації проектів МТД в Україні протягом 1991-2020 років.

Ключові слова: міжнародна технічна допомога, реалізація проектів міжнародної технічної допомоги, адміністрування, залучення та облік міжнародної технічної допомоги.

Harust Yu.V., Melnyk V.I., Mirgorod-Karpova V.V., Pavlenko B.O., Kiyashko Yu.M., Maletov D.V. Analysis of official data on the implementation of international technical assistance projects and their efficiency in ukraine since 1991. Since 1991, Ukraine has become a direct recipient of international financial assistance (ITA) in the form of grants, soft loans, investments, international technical assistance, etc. According to the latest data of the Cabinet of Ministers of Ukraine, the volume of international assistance to Ukraine during the years of independence amounts to 44 billion dollars and more than 15.6 billion euros. However, no Ukrainian agency provides generalized data on which channels, in which periods and how much international assistance was transferred to Ukraine. And there are no concrete results of using such assistance in Ukraine.

This article analyzes the results of the effectiveness of the use of international technical assistance in Ukraine. The purpose of the analysis: assessment of administration, involvement, accounting, transparency, efficiency of use, organizational support of the use process, implementation of state control and further consequences for Ukraine from the received international technical assistance for the period 1991 - 2020.

Subject of analysis: agreements on the provision of international technical assistance; reports on the implementation of agreements by the participants in the implementation of the agreement on ITD in Ukraine (donor, beneficiary, recipient, executor) during 1991-2020; information from any sources on the implementation of ITD projects; data from the unified register of projects implemented in Ukraine using the resources of international financial organizations and international technical assistance; available results of monitoring (current and final) implementation of international technical assistance agreements on projects implemented on the territory of Ukraine.

Objects of analysis: Ministries and other state institutions and agencies of Ukraine, which are beneficiaries, recipients or executors of the agreement on attracting international technical assistance in our country in the period 1991-2020.

Criteria used during the analysis: achievement by public authorities of the results of the obtained ITD results of social, economic, technical nature, etc., in accordance with the planned objectives specified in the application for international technical assistance; availability of reporting for the phased or overall implementation of the agreement on international technical assistance by project participants: donor, beneficiary, recipient, executor; mechanisms for monitoring the implementation of international technical assistance agreements on projects implemented on the territory of Ukraine by public authorities; methods of state, public or other control over the implementation of international technical assistance projects in our country by law enforcement, regulatory, other government agencies and the public; identified abuses during the implementation of ITD projects in Ukraine; further social effect from the implementation of the international technical assistance project in Ukraine;

Methods of data collection: analysis of existing in the register of implemented agreements on the provision of international technical assistance in Ukraine during 1991-2020; analysis of reports on the implementation of agreements by the participants in the implementation of the ITD agreement in Ukraine

(donor, beneficiary, recipient, executor) during 1991-2020; analysis of indicators of publicly available financial, budgetary and statistical reporting of public authorities and local governments as participants in the implementation of the ITD agreement in Ukraine (beneficiary, recipient, executor) during 1991-2020; analysis of data from the resources of international financial organizations donors of international technical assistance projects; analysis of the available results of monitoring (current and final) implementation of international technical assistance agreements on projects implemented on the territory of Ukraine; analysis of information from any available information sources on the implementation of ITD projects in Ukraine during 1991-2020.

Key words: international technical assistance, implementation of international technical assistance projects, administration, involvement and accounting of international technical assistance.

Відповідно до Переліку проектів міжнародної технічної допомоги станом на 05.12.2020 року було проаналізовано 778 проектів, які були реалізовані протягом 1991-2020 років. Відповідно до отриманих результатів встановлено що загальна сума за реалізованими проектами склала 1452,135млн.дол. США.

Основними країнами донорами України з надання МТД виступили Сполучені штати Америки, Європейський Союз, Японія, Швейцарія, Канада та інші країни Європи. Загальна участь донорів у наданні міжнародної технічної допомоги по реалізованим проектам за 1991-2020 роки наведена у діаграмі.

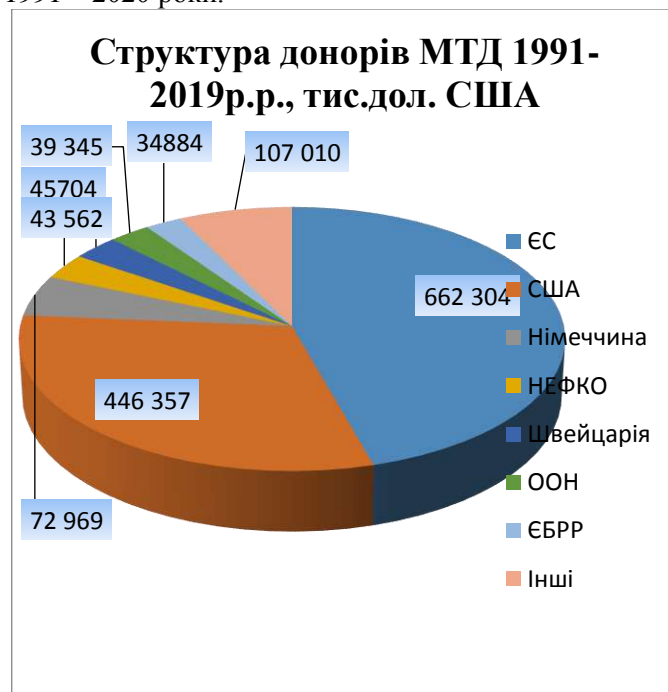
Таблиця 1 – Країни-донори міжнародної технічної допомоги Україні

Донор	тис.дол.	питома вага, %	к-сть проектів
Великобританія	1941	0,13	8
Данія	8203	0,56	3
ЄБРР	34884	2,40	32
ЄІБ	7469	0,51	2
ЄС	662304	45,61	427
Канада	28070	1,93	5
МБРР	7988	0,55	11
НАТО	1611	0,11	4
НЕФКО	45704	3,15	29
Нідерланди	3460	0,24	2
Німеччина	72969	5,02	18
Норвегія	1826	0,13	10
ОБСЄ	13261	0,91	82
ООН	39345	2,71	28
Польща	48	0,00	1
ПРООН	300	0,02	1

Рада Європи	3293	0,23	2
США	446357	30,74	88
Туреччина	416	0,03	3
Швейцарія	43562	3,00	8
Швеція	11190	0,77	9
Японія	17934	1,24	3
Всього	1452135	100,00	776

Джерело: складено авторами проекту за результатами дослідження

Діаграма 1 – Участь країн-донорів у наданні МТД Україні по реалізованим проектам за період 1991 – 2020 роки.

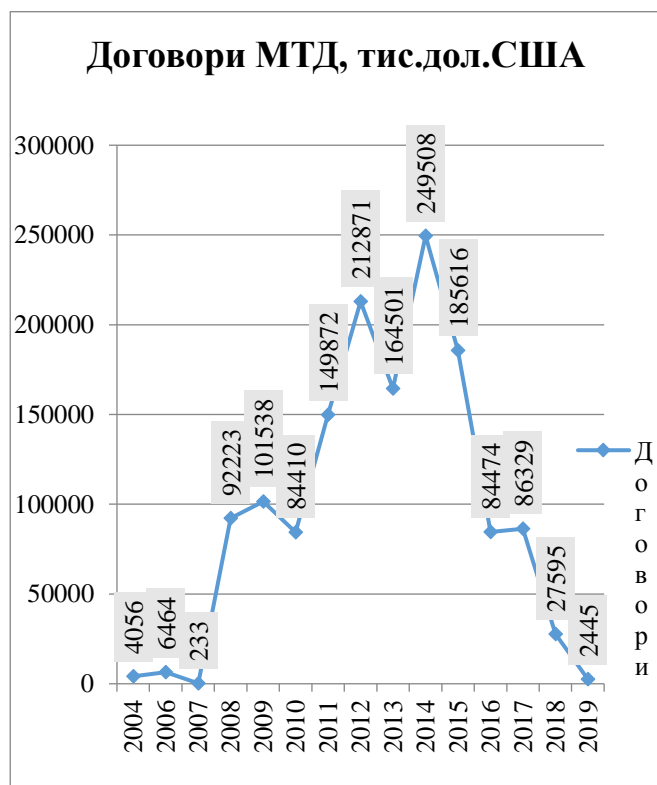


Джерело: складено авторами за результатами дослідження

За весь період з 1991 по 2020 рік по реалізованим договорам проведено аналіз щодо залучення в Україну міжнародної технічної допомоги. Відповідно до створеної діаграми 2 по рокам видно, що надходження до нашої країни

донорської допомоги є абсолютно нерівномірним, що свідчить про відсутність чіткого планування вітчизняними органами державної влади та місцевого самоврядування використання допомоги на реалізацію довгострокових проектів та відсутність системної роботи з країнами донорами. Активізація надання МТД до України, відповідно до отриманих аналітичних результатів, пов'язана з політичними змінами в країні та ніяк не пов'язана з її економічними та соціальними проблемами. Як негатив що свідчить про безсистемність роботи відповідних державних органів відсутність у реєстрі договорів МТД будь якої інформації за договорами які реалізовувались до 2004 року, тобто за 13 років.

Діаграма 2 – Надходження МТД до України за період з 1991 по 2020 роки в розрізі реалізованих проектів

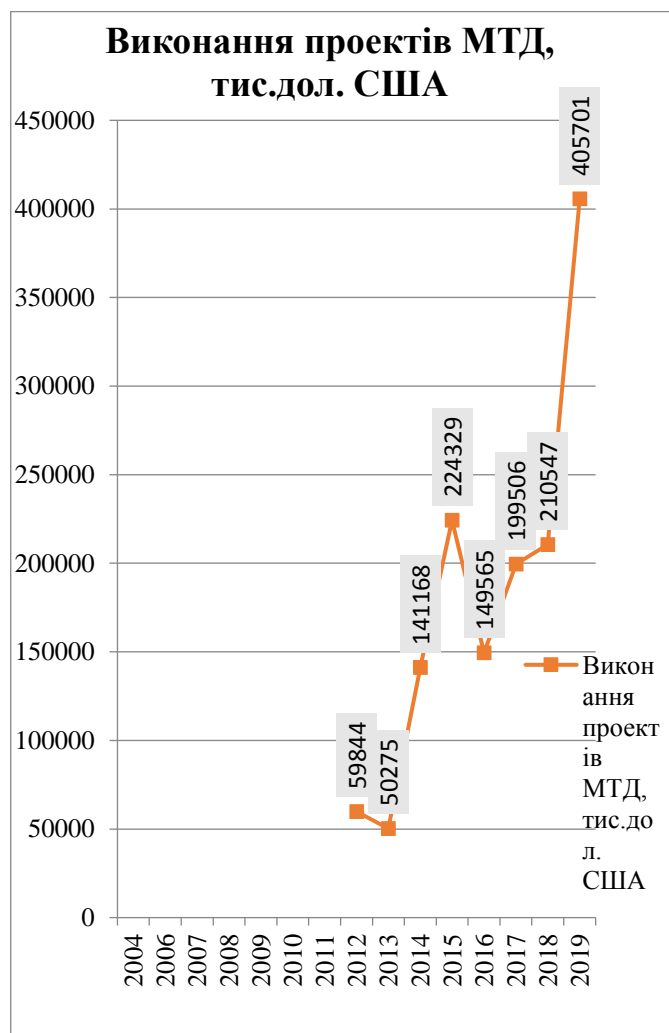


Джерело: складено авторами за результатами дослідження

Аналіз результатів моніторингу державними органами виконання проектів МТД за 1991-2020 рр.

Проведений аналіз реалізованих договорів з МТД за 1991-2020 роки показав тенденцію щодо нерівномірного виконання проектів, їх продовження або зовсім невиконання. Отримані результати виконання договорів з міжнародної технічної допомоги викладені в діаграмі.

Діаграма 3 – Виконання проектів МТД в Україні за період з 1991 по 2020 роки в розрізі реалізованих проектів



Джерело: складено авторами за результатами дослідження

Відповідно до діаграми з чітко просліджується тенденція щодо збільшення співвідношення суми залученої МТД та суми щодо її реалізації, а також збільшення частки невиконаних договорів з розрахунку що в середньому проект виконується 3-5 років. Вказані дані свідчать на неефективний моніторинг за виконання проектів з залучення міжнародної технічної допомоги. Проведені дослідження виконаних договорів за сферами соціально-економічного життя України дали змогу встановити що найбільші за обсягами розміри міжнародної технічної допомоги у період 1991-2020 рр. надавались для галузі ядерної безпеки та склали - 301,883млн.дол.США, що складає 20,79% від досліджених договорів. Також, донорами міжнародна технічна допомога надавалась:

Таблиця 2 – Розміри міжнародної технічної допомоги у періоди 1991-2020 рр. за сферами соціально-економічного життя України

Галузь	тис.дол. США	питома вага, %	к-сть опрацьованих проектів

Банківський та фінансовий	53 605	3,69	25
Відновлення Донбасу та ВПО	47 297	3,26	10
Економічний розвиток і торгівля	41 866	2,88	11
Енергетика та енергоефективність	223 126	15,37	108
Комунікації та ІКТ	11 200	0,77	8
Навколишнє середовище	123 547	8,51	83
Національна безпека та оборона	282 458	19,45	92
Освіта і наука	63 545	4,38	119
Охорона здоров'я	158 672	10,93	75
Промисловість та МСП	22 065	1,52	17
Регіональний розвиток	51 981	3,58	21
Соціальна інфраструктура і та послуги	6 809	0,47	7
Транспорт та інфраструктура	21 523	1,48	6
Урядування та громадянське суспільство	42 558	2,93	72
Ядерна безпека	301 883	20,79	122
Всього	1 452 135	100,0 0	776

Джерело: складено автором за результатами дослідження

Результати виконання договорів МТД за галузями соціально-економічного життя України викладені в діаграмі.

Відповідно до отриманих результатів зазначимо, що обсяги МТД від донорів на відновлення Донбасу та розвиток військово-промислового комплексу постійно збільшуються, а такі важливі для суспільства та громадян України галузі як медицина, транспорт, інфраструктура та освіта і наука мають тенденцію до зниження та складають відповідно:

- Соціальна інфраструктура і та послуги 0,47 %;
- Комунікації та ІКТ – 0,77 %
- Транспорт та інфраструктура 1,48%;
- Економічний розвиток і торгівля – 2,88%
- Освіта і наука 4,38%

від загального обсягу реалізованих проектів. Це свідчить про неефективне адміністрування щодо залучення міжнародної технічної допомоги в Україні з боку державних органів які відповідальні за цей процес. Адже, діючий в Україні Порядок залучення МТД передбачає щорічне надання міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів АР Крим пропозицій щодо визначення регіональних і галузевих пріоритетів для залучення міжнародної технічної допомоги [1].

Відповідно до діючого законодавства України з моменту початку реалізації проекту за договором залучення в Україну міжнародної технічної допомоги відповідальним державним органом два рази на рік здійснюється моніторинг виконання проекту.

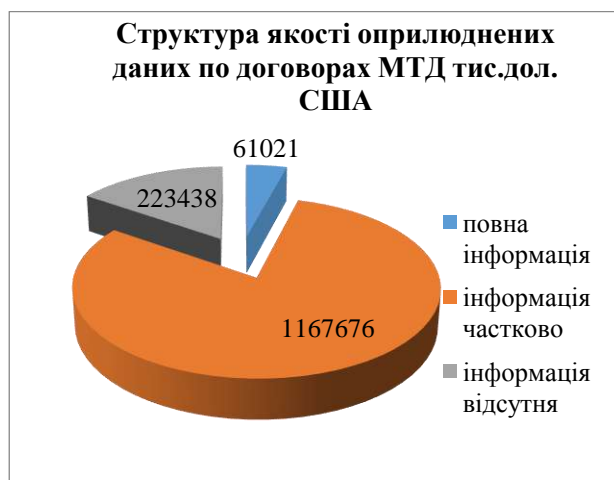
Так, до 10 липня звітного року результати піврічного моніторингу проекту (програми) та до 10 січня року, що настає за звітним, результати річного моніторингу проекту (програми), складені за відповідною формою, завізовані відповідальною особою та підписані керівником реципієнта подаються бенефіціару, який направляє його до уповноваженого державного органу. Бенефіціар та реципієнт розміщують на власному веб-сайті результати річного моніторингу проекту (програми) та інші матеріали або документи, розроблені в рамках проекту (програми) [1].

За результатами проведеного аналізу договорів за проектами МТД які реалізовані протягом 1991-2020 року було встановлено що лише 3 договори на суму 61,021млн.дол. США були виконані з дотриманням вимог діючого законодавства України. А саме, в цих проектах є відомості про реалізацію та результати проекту, також містяться відомості про механізми моніторингу та контролю, а також оприлюднені звіти та інші матеріали які підтверджують виконання проекту.

564 реалізованих проектів міжнародної технічної допомоги на суму 1167,676 млн.дол. США, що становить близько 80,41% від загальної кількості проаналізованих проектів містять відокремлені дані (результат виконання/інформацію про виконання/інформацію про орган контролю/тощо).

Однак, по 209 проаналізованим договорам МТД на суму 223,438 млн.дол.США, що становить 15,38% від загальної кількості досліджених договорів МТД, в порушення вимог чинного законодавства України відсутня у відкритому доступі будь яка інформація щодо реалізації цих проектів. Результати виконання договорів МТД приведені у діаграмах 4,5.

Діаграма 4 – Результати виконання договорів МТД (в грошових вимірниках)



Джерело: складено авторами за результатами дослідження

Діаграма 5 – Результати виконання договорів МТД (в кількісному виразі).



Джерело: складено авторами за результатами дослідження

Сьогодні адмініструванням проектів міжнародної технічної допомоги займається Директорат координації міжнародної технічної допомоги при Секретаріаті Кабінету Міністрів України, який фактично не здійснює діяльність. Тому доречним було б акцентувати увагу на статистичних показниках даної сфери за минулий 2019 р. До того ж, в Україні відсутнє загальне звітування за 2019 р. (Директорат координації міжнародної технічної допомоги при Секретаріаті Кабінету Міністрів України було створено 27.12.2019 р. і тому повноваження щодо річного звітування було покладено на новостворений орган, який не виконав свої прямі зобов'язання).

У першому півріччі 2019 року в Україні реалізовувалось 523 проекти міжнародної технічної допомоги, загальною кошторисною вартістю 5,9 млрд. дол. США, (у т. ч. 10 проектів на суму 2,4 млрд. дол. США, що фінансуються з Чорнобильського Фонду Укриття та Рахунку ядерної безпеки) [2]. Вся допомога, що надається донорами Україні в рамках проектів МТД відповідає міжнародним зобов'язанням України, чинним міжнародним договорам, спільним середньостроковим стратегіям (програмам), досягненню Цілей Сталого Розвитку, пріоритетам соціально-економічного розвитку України, зокрема Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої постановою Верховної Ради України від 14.04.2016 № 1099-VIII.

Пріоритетні напрямки залучення МТД:

- розвиток та посилення потенціалу персоналу Міністерства;
- податкова реформа, зокрема приєднання України до автоматичного обміну податковою інформацією;
- підвищення прозорості і відкритості даних, ІТ; автоматизація та вдосконалення бізнес-процесів управління державними фінансами;
- управління державним боргом, зокрема ефективності діяльності Агентства з управління державним боргом;
- розвиток фінансової мережі місцевих органів влади;
- удосконалення механізму запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом через азартні ігри.

Традиційно найбільшими донорами для України є Сполучені Штати Америки (2,2 млрд. дол. США), Європейський Союз (470 млн. дол. США), Німеччина (345 млн. дол. США) та Канада (141 млн. дол. США).

найбільше коштів МТД виділено на Ядерну безпеку 45% (2,6 млрд. дол. США). Другий за величиною об'єм коштів МТД було виділено на сектор Національна безпека та оборона – 24% (1,4 млрд. дол. США).

Третє та четверте місце займають відповідно Урядування та громадянське суспільство – 8% (447

млн. дол. США) та Відновлення Донбасу та ВПО – 6% (364 млн. дол. США) [2].

Уся сфера залучення та використання міжнародної технічної допомоги в Україні була піддана перевірці Рахунковою палатою в 2017 р. Звітом про результати аналізу ефективності використання органами державного управління міжнародної технічної допомоги затвердженого рішенням Рахункової палати від 19.12.2017 р. № 26-8 визначається, що Законом України від 16.09.2014 № 1678 була ратифікована Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, відповідно до статті 82 якої сторони взяли зобов'язання співробітничати з метою надання технічної допомоги та розвитку потенціалу для запровадження режиму сприяння торгівлі та митних реформ. Затвердженою Верховною Радою України на виконання цієї Угоди про асоціацію Програмою діяльності Кабінету Міністрів України1 засадами реалізації нової політики міжнародної допомоги було визначено реалізацію програм співробітництва з Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, ЄБРР, ЄІБ та іншими міжнародними фінансовими організаціями. Саме підписання Угоди про асоціацію стало новим етапом в сфері залучення та використання міжнародної технічної допомоги в Україні [3].

Попереднє дослідження питання залучення та використання органами державного управління міжнародної технічної допомоги здійснювалося у 2011 році в рамках аналізу джерел формування та ефективності використання спеціального фонду державного бюджету органами державного управління у 2008–2010 роках (звіт затверджено постановою Колегії Рахункової палати від 28.09.2011 № 17-4). За результатами аналізу Рахункова палата рекомендувала Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо розроблення та подання до Верховної Ради України проекту Закону України “Про міжнародну технічну допомогу”, оскільки внаслідок відсутності законодавчої бази у цій сфері Україна позбавлена можливості здійснювати достатній вплив на процес відбору та цілі залучення міжнародної технічної допомоги. Проте на виконання доручення Кабінету Міністрів України Міністерство фінансів України поінформувало Рахункову палату про

недоцільність розроблення такого законопроекту. За висновками Мінфіну, існуючий механізм співробітництва України з державами-донорами досконалий, узгоджений на міжурядовому і міжвідомчому рівні та врегульований умовами укладених Україною міжнародних договорів. Таким чином, рекомендації Рахункової палати за результатами попереднього контрольно-аналітичного заходу Кабінетом Міністрів України та Міністерством фінансів не враховані. Процес залучення, та з урахуванням змін, внесених Законом України від 17.05.2012 № 4731, використання міжнародної технічної допомоги в Україні законодавчо не врегульований, що не сприяє належному його плануванню відповідно до пріоритетних напрямів розвитку галузей економіки країни, а також цільовому і ефективному використанню отриманих у рамках проектів фінансових та інших ресурсів [3].

Після чергових рекомендацій Рахункової палати в 2017 р. щодо необхідності чіткого врегулювання сфери залучення, використання міжнародної технічної допомоги в Україні, жодним державним органом не було вчинено дій на вирішення даної проблеми [3].

Звітом Рахункової палати визначено, що покладені на Мінекономрозвитку функції координатора залучення та реалізації в Україні проектів (програм) міжнародної технічної допомоги виконуються неналежним чином. Передбаченого Порядком залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги щорічного інформування Кабінету Міністрів України про стан формування стратегічних та щорічних програм залучення міжнародної технічної допомоги не здійснюється, обов'язкової державної реєстрації проектів (програм) міжнародної технічної допомоги, які діють в Україні, фактично не забезпечується. На заходи із створення автоматизованої бази даних для обліку та моніторингу проектів, що реалізуються в Україні з використанням ресурсів міжнародних фінансових організацій, та міжнародної технічної допомоги, які тривають з 2009 року, витрачено 80 тис. грн державного бюджету, а також 260 тис. дол. США фінансування ПРООН і 18,1 тис. євро Європейського Союзу. Однак процес реєстрації та обліку проектів міжнародної технічної допомоги залишається неавтоматизованим.

Здійснюваний Мінекономрозвитку моніторинг стану реалізації в Україні проектів (програм) міжнародної технічної допомоги фактично зведений до накопичення даних бенефіціарів про діючі проекти (програми) відповідно до укладених міжнародних угод. Повної, достовірної та порівнюваної інформації про стан реалізації в Україні цих проектів (програм), а також належних висновків і рекомендацій за результатами моніторингу Кабінет Міністрів України від Мінекономрозвитку не отримує. Механізмів оцінки повноти та результативності впровадження одержувачами результатів реалізації проектів (програм) міжнародної технічної допомоги чинне законодавство не передбачає, що не сприяє результативності реалізації значної кількості проектів міжнародної технічної допомоги, які не відповідають визначеним пріоритетам розвитку певної галузі соціально-економічного життя України та не справляють очікуваного позитивного ефекту від їх впровадження [3].

За фактом проведеного аудиту, Рахунковою палатою було визначено ряд висновків та рекомендацій для державних органів, які до сьогодні не були виконані. А враховуючи функціонування нового органу та рівень виконання ним своїх зобов'язань, зауважимо, що функціонування система залучення, використання, моніторингу/контролю міжнародної технічної допомоги в Україні перебуває на низькому рівні. Дана ситуація негативно впливає і на ефективність використання міжнародної технічної допомоги і на рівень залученості такої допомоги, яка з кожним наступним роком поступово зменшується. Адже іноземним донорам не вигідно направляти фінансові ресурси до країни, в якій відсутня дієва система залучення, використання, моніторингу/контролю міжнародної технічної допомоги [3].

Аналіз офіційних даних щодо реалізації проектів міжнародної технічної допомоги показав, що державні органи звернули увагу на цю сферу лише в 2011 році (звіт Рахункової палати від

28.09.2011 № 17-4) коли Рахункова палата провела перевірку Міністерство економіки щодо використання МТД в 20 рамках аналізу джерел формування та ефективності використання спеціального фонду державного бюджету органами державного управління у 2008–2010 роках. А до цього часу питанню ефективності використання МТД увага з боку контролюючих органів практично не приділялась. Тобто фактично. проекти які виконувались в Україні протягом 16 років (1991-2007 рр.) будь яким державним органом не перевірялись з питань ефективності їх виконання [3].

Проведені перевірені заходи показали величезні прогалини в державному управлінні цією сферою. Так, незважаючи на визначені Урядом України стратегічні напрями розвитку соціально-економічного життя країни, одержана міжнародна технічна допомога використовувались на інші цілі, а переважна кількість проектів за договорами МТД не відповідали визначеним пріоритетам соціально-економічного розвитку України. Належний облік договорів залучення МТД відповідальними державними органами не здійснювався. Моніторинг як механізм державного контролю до переважної більшості проектів не застосовувався. Оприлюднення результатів виконання проектів МТД як того вимагає вітчизняне законодавство, у переважній більшості договорів жодним з учасників договору не здійснювалось. Та найголовніше, результативність та ефективність подальшого використання отриманих результатів від виконання проектів МТД органами державної влади не оцінювалась. До того уповноважені органи державної влади не надавали, як того вимагає законодавство, КМ України інформації про стан формування стратегічних та щорічних програм залучення міжнародної технічної допомоги, а також інформації про здійснений моніторинг щодо ефективності виконання проектів МТД.

Література:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 № 153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-%D0%BF>
2. Інформація щодо міжнародної технічної допомоги, що надається Україні за результатами проведеного Міністерством економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України

моніторингу проєктів у першому півріччі 2019 року. Міністерство економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України, 2019. 223 с. 42

3. Звіт про результати аналізу ефективності використання органами державного управління міжнародної технічної допомоги затвердженого рішенням Рахункової палати від 19.12.2017 р. № 26-8. Київ, 2017. 61 с. 43.